

УДК 37:004:378.027.7:37.01:37.07:005.3
DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.89.29>

С. О. Табінська

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини та валеології
Дніпровського державного медичного університету

РОЗВИТОК СОЦІОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЧЕРЕЗ УЧАСТЬ У ТРЕНІНГАХ: ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ

У статті проаналізовано останні наукові дослідження та публікації з використання тренінгових технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців у вищій школі як дієвих засобів активізації навчання і невід'ємного складника розвитку системи освіти, у тому числі гарантування програмних результатів навчання та виконання стандартів вищої освіти. У соціологічному дослідженні взяло участь 311 студентів, з них: здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація – 43 (Дніпровського державного медичного університету); 014 Середня освіта – 91 (Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту); 017 Фізична культура і спорт – 177 (Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту). Тип вибірки – стратифікована за квотно-типовим принципом. Виявлено закономірності у виборі тренінгів здобувачами вищої освіти в залежності від курсу навчання студентів та спеціальностями. Результати дослідження свідчать, що не кожний здобувач вищої освіти зацікавлений у проходженні запропонованих тренінгів, але ми виявили ті теми, які цікаві найбільшій кількості студентів. Серед запропонованих тем тренінгів немає таких, що не зацікавили б жодного студента. Порівнюючи інтереси першокурсників вказаних ЗВО, можна зробити висновок, що тренінги, які спрямовані на: розуміння актуальних подій та трендів, що відбуваються в світі; самопізнання, розвиток внутрішньої гармонії та емоційного благополуччя; стимулювання творчого потенціалу та самовираження; зміцнення психологічної стійкості у змінному соціокультурному середовищі; розвиток самостійності та незалежності у вирішенні особистих та професійних завдань зацікавили найбільшу кількість здобувачів вищої освіти, що навчаються на 1 курсі за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація у Дніпровському державному медичному університеті. Представлені у статті результати дослідження є підставою для подальшої розробки та впровадження у початковий процес ЗВО програми серії тренінгів з формування соціокультурних компетенцій, у тому числі ціннісних орієнтацій з мультикультуралізму й толерантності у майбутніх фахівців відповідних спеціальностей в залежності від отриманих фактичних даних.

Ключові слова: майбутні фахівці з терапії та фізичної реабілітації, майбутні фахівці фізичної культури і спорту, соціологічне опитування, соціокультурний простір.

Постановка проблеми. Сучасна вища освіта ставить перед собою амбітні завдання, включаючи підготовку її здобувачів до активного та успішного життя в полікультурному суспільстві. Про це свідчать, зокрема, затверджені нові стандарти вищої освіти з спеціальностей 014, 017 та 227. Відповідно освітньо-професійні програми ЗВО висувають також високі вимоги до досягнень студентів, включаючи не лише засвоєння певних теоретично-професійних знань та спеціальних компетентностей, але й розвиток загальних компетенцій, у тому числі практичних навичок міжособистісної комунікації, що повинні базуватися на розумінні, повазі та прийнятті різних культур, ідентичностей, переконань та поглядів, та є необхідним для успішної адаптації випускників в різноманітних соціокультурних середовищах.

Основна мета формування соціокультурних компетенцій – сприяти становленню в особистості таких цінностей, як відкритість до інших культур, бажання вивчати та розуміти їх різноманіття, а також здатність мирно та толерантно співісну-

вати у полікультурному світі. У сучасному багатокультурному світі така компетентність стає все важливішою, оскільки сприяє побудові гармонійних міжкультурних відносин та співпраці в різних сферах життя, включаючи освіту, роботу та соціальну взаємодію. Формування цінностей мультикультуралізму й толерантності сприяє розвитку суспільства, переводячи його на більш цивілізований рівень, що виключає виникнення й збройних конфліктів, оскільки в такому оточенні визнаються права та гідність кожної людини незалежно від її культурного контексту.

Проте, незважаючи на важливість цих завдань, існують певні виклики та труднощі в досягненні поставлених цілей в освіті. Важливою проблемою є неефективне використання застарілих традиційних методів навчання, що й актуалізує розробку серії тренінгів як дієвих засобів гарантування програмних результатів навчання та виконання стандартів вищої освіти. Адже, тренінговому методу належить одна з головних ролей у вирішенні проблеми дидактичного виклику щодо оптимального

поєднання різних способів подання навчального матеріалу та групової роботи при індивідуальному підході до кожного здобувача вищої освіти, на який мають дати адекватну відповідь науково-педагогічні працівники [1].

Поява достатньої кількості досліджень з проблемних аспектів використання в освітньому процесі тренінгових технологій (Л. Бондарєва, М. Вовковінський, Т. Гора, А. Суценко, О. Гармашов, К. Зайцева, О. Шелест, В. Дубровіна, О. Шаповал, К. Кончович, С. Мельничук, Т. Остафійчук, Т. Сінельнікова, Т. Цюман та ін.) й реальних технічних можливостей у більшості викладачів використовувати спектр інноваційних технологій навчання зумовлюють необхідність дослідити зацікавленість здобувачів вищої освіти взяти участь у таких заходах, зокрема у серії тренінгів з соціокультурної спрямованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останнім часом предметом актуальних досліджень стають роботи, пов'язані з оптимальним поєднанням різних способів подання інформації (Т. Поясок, О. Беспарточна, О. Костенко [2]), зокрема шляхом мобільного мікронавчання, що передбачало б використання сильних сторін очної форми та переваг дистанційних технологій, групову роботу при індивідуальному підході до кожного здобувача вищої освіти.

Маємо підкреслити, що Л. Бондарєва [3], Т. Котенко [3], Л. Новікова [5], Н. Черненко [6] розглядають тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі та як невід'ємний складник інноваційного розвитку системи освіти. В аналогічному напрямі є доробки й інших вчених, зокрема М. Боровик [7] представив методику оцінювання студентів під час проведення тренінгів.

Проте наявні дослідження носять розрізнений і несистемний характер в аспекті формування в умовах глобалізації соціокультурних компетенцій у здобувачів вищої освіти.

Мета статті – висвітлення отриманих результатів дослідження щодо зацікавленості здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, 014 Середня освіта, 017 Фізична культура і спорт взяти участь у тренінгах соціокультурної спрямованості.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи, що у професійній підготовці майбутніх бакалаврів терапії та реабілітації, фізичного виховання і спорту «особистісний підхід доцільно розглядати як один із важливих наукових принципів, що забезпечує розуміння, пізнання, розвиток та самореалізацію особистості майбутнього фахівця в її цілісності та гармонійності» [8] нами було проведено авторське соціологічне опитування серед здобувачів вищої освіти Дніпровського державного медичного університету (ДДМУ), що навчаються за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація та

серед здобувачів вищої освіти Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту (ПДАФКіС), що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта та 017 Фізична культура і спорт.

Метод збору емпіричної інформації – шляхом вибіркового репрезентативного опитування через добровільне анонімне анкетування, створене у Google Form, та розповсюджене у спеціально створених групах у Viber та Telegram. Тип вибірки – стратифікована за квотно-типовим принципом. Квоти розраховувались за факультетами, курсами та рівнем освіти «бакалавр» (I-IV курси), «магістр» (I курс). Всього у соціологічному дослідженні взяло участь 311 студентів, з них: здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація (ФР) на 1 курсі ДДМУ – 43; 014 Середня освіта (ФВ) та 017 Фізична культура і спорт (ФКС) на 1–4 курсах та магістратурі ПДАФКіС – 91 та 177 відповідно.

До Google-форми нами було включено та запропоновано обрати здобувачами вищої освіти з 25 тренінгів соціокультурної спрямованості, ті, у яких вони хотіли би взяти участь. Список тренінгів представлено у таблиці 1.

Пропонуючи студентам обрати цікаві їм тренінги, ми сподівалися побачити закономірності та взаємозв'язки у відповідності з курсом їх навчання або спеціальностями. Результати дослідження представлено у таблицях 2–3.

Тренінг 1 найбільше зацікавив студентів 1 курсу 34,9% (ФР ДДМУ) та 37,7% (ФКС), 2 курсу 32,4% (ФКС), 4 курсу 39,4% (ФКС), магістрів 35,3% (ФКС). Але в ньому також бажають взяти участь не менше 23,5% студентів з 2 курсу (ФВ), 25,0% з 4 курсу (ФВ) та 22,2% здобувачів ступеня вищої освіти магістр (ФВ).

Тренінг 2 найбільше зацікавив студентів 1 курсу 31% (ФВ) та магістрів 29,4% (ФКС). Але він також цікавий для 20,9% студентів 1 курсу (ФР ДДМУ); 20,3% студентів 1 курсу (ФКС); 23,5% студентів 2 курсу (ФВ) та 26,5% (ФКС) відповідно; 21,2% студентів 4 курсу (ФКС).

Тренінг 3 найбільше цікавить студентів 1 та 2 курсів (від 36,2% до 47,1%), а також студентів 4 курсу 36,4% (ФКС) та магістрів 33,3% (ФВ) і 33,5% (ФКС). Ще 20% студентів з 4 курсу (ФВ) бажають взяти у ньому участь.

Тренінг 4 найбільше цікавить магістрантів 47,1% (ФКС). Але не менше 23,3% студентів 1 курсу ФР ДДМУ; 27,6% студентів 1 курсу (ФВ) та 22,2% магістрів (ФВ) також виявили бажання навчитися здатності відшукувати інформацію, підкріплену наукою, щодо власного соціокультурного розвитку для успішної професіоналізації та повноти життя.

Тренінг 5 по зворотній реакції від респондентів корелює з тренінгом 3. Так, ми бачимо, що найбільше він цікавить студентів 1 та 2 курсів (від

33,3% до 52,9%), а також студентів 4 курсу 24,2% (ФКС) та магістрів 33,3% (ФВ) і 41,2% (ФКС). Але у цьому разі порівняно з тренінгом 3 він найменше зацікавив студентів 4 курсу – 5,0% (ФВ). Ще 18% студентів з 3 курсу (ФВ) бажають взяти у ньому участь.

Тренінг 6 найбільше цікавить студентів 1 курсу (ФР ДДМУ) – 39,5%, а також магістрантів 35,3% (ФКС). Але не менше 24,1% студентів з 1 курсу (ФВ), 25,0% студентів з 3 курсу (ФВ), 24,2% студентів з 4 курсу (ФКС) та 22,2% студентів з групи магістрів (ФВ) цікавить «здатність тримати руку на пульсі країни, світу та мережевого громадянського суспільства; простір для маневру – думай глобально, дій локально».

Тренінг 7 по відсотках однаково цікавий для студентів з 1 курсу – 20,7% (ФВ) і 20,3% (ФКС) відпо-

відно, та магістрів – 23,5% (ФКС). По інших курсах «здатність до взаємовигідної співпраці відповідно до принципу «позитивної суми» (win-win) у сфері фізичної культури і спорту, ґенеза способу думання й стиль життя якого є ознакою цивілізованості у соціокультурному просторі» зацікавила студентів менше, але бажаючи є і серед інших курсів.

Тренінг 8 зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на 2 курсі – 35,3% (ФВ) та на магістратурі – 33,3% (ФВ). Саме серед цих груп є найбільша кількість студентів, яких цікавить «здатність до відновлення відчуття ідентичності».

Тренінг 9 найбільше зацікавив студентів, що навчаються на 1 курсі – 41,9% (ФР ДДМУ), на 2 курсі 47,1% (ФВ) та на рівні магістратури 33,3% (ФВ). Також він цікавий для 23,5% студентів з групи магістрів (ФКС) і 27,3% студентів з 4 курсу (ФКС).

Таблиця 1

Серія тренінгів соціокультурної спрямованості

№	Назва тренінгу
Тренінг 1	Здатність до роботи за фахом у міжнародному контексті через мистецтво маленьких кроків.
Тренінг 2	Здатність до розробки міждисциплінарних соціокультурних проєктів та управління ними у професійній сфері.
Тренінг 3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Тренінг 4	Здатність до відшукування інформації підкріпленої наукою, щодо власного соціокультурного розвитку для успішної професіоналізації та повноти життя.
Тренінг 5	Здатність до організації ефективної роботи колективу (спортивного, освітнього, наукового тощо) з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів соціальної згуртованості.
Тренінг 6	Здатність тримати руку на пульсі країни, світу та мережевого громадянського суспільства. Простір для маневру – думай глобально, дій локально.
Тренінг 7	Здатність до взаємовигідної співпраці відповідно до принципу «позитивної суми» (win-win) у професійній сфері, ґенеза способу думання й стиль життя якого є ознакою цивілізованості у соціокультурному просторі.
Тренінг 8	Здатність до відновлення відчуття ідентичності (тобто відчуття, що становить основу того, як ви сприймаєте себе та розумієте своє місце в світі, свої цінності, переконання і самооцінку; включає особистісну, соціальну, гендерну та культурну ідентичність).
Тренінг 9	Здатність до відновлення відчуття цілісності (тобто важливого аспекту психологічного та емоційного благополуччя; відчуття цілісності може бути результатом самопізнання, самопроєктування і внутрішньої рефлексії; розробка цілісності може бути процесом, який вимагає часу і праці над собою, але він може призвести до більшого внутрішнього задоволення та гармонії).
Тренінг 10	Здатність до відновлення відчуття зв'язку з внутрішнім творчим голосом, оригінальністю та мріями у сучасному соціокультурному просторі.
Тренінг 11	Здатність до відновлення відчуття стійкості у сучасному соціокультурному просторі.
Тренінг 12	Здатність до відновлення відчуття можливостей (потенціалу) у сучасному соціокультурному просторі (тобто відчуття, що у вас є можливості і потенціал у сучасному світі).
Тренінг 13	Здатність до відновлення відчуття незалежності у сучасному соціокультурному просторі.
Тренінг 14	Здатність до відновлення відчуття віри у сучасному соціокультурному просторі.
Тренінг 15	Здатність до кооперації та ефективної міжособистісної взаємодії в команді.
Тренінг 16	Здатність до співвідношення нинішніх реалій з культурно-історичними аспектами становлення та занепаду цивілізацій.
Тренінг 17	Здатність до правильного усвідомлення верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в контексті загальноосвітніх тенденцій розвитку суспільства.
Тренінг 18	Здатність до використання «соціального ліфта».
Тренінг 19	Здатність до реалізації своїх прав і обов'язків, до активної життєвої позиції.
Тренінг 20	Формування ідентичності особистості та колективу полікультурних суспільств, а також взаємного сприйняття один одного та культурної спадщини сусідів на різних рівнях – від місцевого, регіонального до етнічного, національного, континентального.
Тренінг 21	Мовний етикет у повсякденні, школа Карнегі – успіх, що завжди зі мною.
Тренінг 22	Офіційно-діловий стиль спілкування – як не «вляпатися» у непорозуміння.
Тренінг 23	Утримати увагу слухачів – стаю найкращим оратором.
Тренінг 24	Моделі соціогуманітарної політики: парадокси відкритості.
Тренінг 25	Самоідентифікація у контакті з історією.

Тренінг 10 зацікавив студентів, що навчаються на 1 курсі – 44,2% (ФР ДДМУ), 33,3% магістрів (ФВ) та 24,1% студентів, що навчаються на 1 курсі за спеціальністю (ФВ). Проте й на інших курсах ми бачимо окремих студентів, яких цікавить «здатність до відновлення відчуття зв'язку з внутрішнім творчим голосом, оригінальністю та мріями у сучасному соціокультурному просторі».

Тренінг 11 зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на 1 курсі – 39,5% (ФР ДДМУ), 24,1% (ФВ), 2 курсі – 23,5% (ФВ) і 29,4% (ФКС), 4 курсі – 24,2% (ФКС) та на магістратурі – 22,2% (ФВ).

Тренінг 18 зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на магістратурі – 35,3% (ФКС).

Тренінг 19 – зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на 1 курсі – 39,5% (ФР ДДМУ), 31,0% (ФВ) та на 2 курсі – 35,3% (ФВ).

Тренінг 21 – зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на 1 курсі – 46,5% (ФР ДДМУ), 31,0% (ФВ) та на 2 курсі – 32,4% (ФКС).

Тренінг 22 – зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на 1 курсі – 39,5% (ФР ДДМУ), 2 курсі – 41,2% (ФКС), на 3 курсі – 31,3% (ФВ) та на магістратурі – 44,4% (ФВ).

Таблиця 2

Результати дослідження серед здобувачів вищої освіти Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту

	I курс, %		II курс, %		III курс, %		IV курс, %		Магістри, %	
	ФВ n=29	ФКС n=69	ФВ n=17	ФКС n=34	ФВ n=16	ФКС n=24	ФВ n=20	ФКС n=33	ФВ n=9	ФКС n=17
Тренінг 1	10,3	37,7	23,5	32,4	6,3	16,7	25,0	39,4	22,2	35,3
Тренінг 2	31,0	20,3	23,5	26,5	18,8	8,3	10,0	21,2	0	29,4
Тренінг 3	41,4	36,2	47,1	41,2	18,8	16,7	25,0	36,4	33,3	33,5
Тренінг 4	27,6	7,2	11,8	11,8	6,3	0	5,0	15,2	22,2	47,1
Тренінг 5	44,8	33,3	52,9	35,3	18,8	12,5	5,0	24,2	33,3	41,2
Тренінг 6	24,1	11,6	17,6	11,8	25,0	4,2	15,0	24,2	22,2	35,3
Тренінг 7	20,7	20,3	11,8	17,6	6,3	4,2	0	18,2	11,1	23,5
Тренінг 8	10,3	10,1	35,3	11,8	12,5	4,2	0	12,1	33,3	5,9
Тренінг 9	13,8	10,1	47,1	14,7	6,3	4,2	15,0	27,3	33,3	23,5
Тренінг 10	24,1	17,4	17,6	17,6	18,8	4,2	0	18,2	33,3	5,9
Тренінг 11	24,1	15,9	23,5	29,4	6,3	4,2	5,0	24,2	22,2	17,6
Тренінг 12	10,3	13,0	17,6	20,6	6,3	0	5,0	15,2	11,1	11,8
Тренінг 13	24,1	11,6	23,5	8,8	12,5	8,3	5,0	12,1	22,2	11,8
Тренінг 14	13,8	7,2	11,8	8,8	6,3	4,2	5,0	12,1	11,1	5,9
Тренінг 15	20,7	8,7	23,5	23,5	6,3	8,3	15,0	15,2	0	11,8
Тренінг 16	6,9	13,0	5,9	8,8	6,3	8,3	5,0	6,1	0	11,8
Тренінг 17	17,2	10,1	5,9	5,9	0	0	10,0	12,1	11,1	11,8
Тренінг 18	17,2	10,1	17,6	2,9	0	8,3	5,0	18,2	22,2	35,3
Тренінг 19	31,0	24,6	35,3	23,5	18,8	16,7	10,0	24,2	0	23,5
Тренінг 20	13,8	7,2	11,8	11,8	6,3	8,3	5,0	12,1	11,1	29,4
Тренінг 21	31,0	24,6	23,5	32,4	18,8	8,3	20,0	27,3	11,1	23,5
Тренінг 22	27,6	30,4	23,5	41,2	31,3	16,7	20,0	21,2	44,4	23,5
Тренінг 23	37,7	27,5	29,4	41,2	25,0	25,0	20,0	30,3	44,4	23,5
Тренінг 24	10,3	5,8	17,6	8,8	6,3	0	0	9,1	11,1	0
Тренінг 25	0	7,2	17,6	4,3	6,3	4,2	10,0	6,1	22,2	17,6

Таблиця 3

Результати дослідження серед студентів спеціальності 227 Терапія та реабілітація Дніпровського державного медичного університету

I курс, %	n=43	Тренінг 1	Тренінг 2	Тренінг 3	Тренінг 4	Тренінг 5	Тренінг 6	Тренінг 7	Тренінг 8	Тренінг 9	Тренінг 10	Тренінг 11	Тренінг 12	Тренінг 13	Тренінг 14	Тренінг 15	Тренінг 16	Тренінг 17	Тренінг 18	Тренінг 19	Тренінг 20	Тренінг 21	Тренінг 22	Тренінг 23	Тренінг 24	Тренінг 25
34,9		Тренінг 1	Тренінг 2	Тренінг 3	Тренінг 4	Тренінг 5	Тренінг 6	Тренінг 7	Тренінг 8	Тренінг 9	Тренінг 10	Тренінг 11	Тренінг 12	Тренінг 13	Тренінг 14	Тренінг 15	Тренінг 16	Тренінг 17	Тренінг 18	Тренінг 19	Тренінг 20	Тренінг 21	Тренінг 22	Тренінг 23	Тренінг 24	Тренінг 25
20,9																										
41,9																										
23,3																										
39,5																										
39,5																										
14,0																										
23,3																										
41,9																										
44,2																										
39,5																										
14,0																										
37,2																										
20,9																										
14,0																										
11,6																										
27,9																										
18,6																										
39,5																										
16,3																										
46,5																										
39,5																										
44,2																										
18,6																										
16,3																										

Тренінг 23 – зацікавив найбільшу кількість студентів, що навчаються на 1 курсі – 44,2% (ФР ДДМУ), 37,7% (ФВ), на 2 курсі – 41,2% (ФКС), на 4 курсі – 30,3% (ФКС) та на магістратурі – 44,4% (ФВ).

Висновки і пропозиції. Прагнення раціонально використовувати всі можливі резерви та потенції профільних закладів вищої освіти при об'єктивній потребі формування здобувачів вищої освіти як особистостей, здатних реалізовувати соціокультурні проекти у професійній сфері через сформовані світоглядні уявлення морально-етичної спрямованості, дає підстави для формування нового напрямку досліджень, а саме використання тренінгових технологій, як сучасних практик формування загальних компетенцій.

Результати дослідження свідчать, що не кожний здобувач вищої освіти зацікавлений у проходженні запропонованих тренінгів, але ми виявили ті теми, які цікаві найбільшій кількості студентів, що навчаються у Дніпровському державному медичному університеті та Придніпровській державній академії фізичної культури і спорту (№ 1, 3, 5, 8–10, 18, 19, 21–23). Відмітимо також, що серед наявних тем немає таких, що не зацікавили б жодного студента. Тренінги 7, 12, 15, 16, 20, 24, 25 цікавлять найменшу кількість здобувачів вищої освіти (у середньому лише 10%–15% студентів).

Порівнюючи інтереси першокурсників вказаних ЗВО, можна зробити висновок, що тренінги, які спрямовані на розуміння актуальних подій та трендів, що відбуваються в світі (тренінг № 6); на самопізнання, розвиток внутрішньої гармонії та емоційного благополуччя (тренінг № 9); на стимулювання творчого потенціалу та самовираження (тренінг № 10); на зміцнення психологічної стійкості у змінному соціокультурному середовищі (тренінг № 11); на розвиток самостійності та незалежності у вирішенні особистих та професійних завдань (тренінг № 13) зацікавили найбільшу кількість здобувачів вищої освіти, що навчаються на 1 курсі за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація у Дніпровському державному медичному університеті (у середньому таких студентів виявилось 40%).

Таким чином, проведене дослідження є підставою для подальшої розробки інноваційної програми формування ціннісних орієнтацій з мультикультуралізму й толерантності; вмінь, з одного боку, протидіяти негативному впливу масової культури, а з іншого, мати мотивацію та навички до взаємовигідної співпраці з якомога більшою кількістю соціокультурних груп в глобалізованому

світі з метою реалізації різноманітних соціокультурних проектів у професійній сфері.

Перспективою подальших досліджень є пошук і підбір також й інших шляхів створення оптимальних механізмів інтеграції внутрішніх особистісних характеристик молодшої особистості та зовнішніх соціокультурних викликів у процесі її професійного навчання та становлення в умовах вищої школи.

Список використаної літератури:

1. Табінська С., Конакова О., Черкашина Л. Тренінговий метод навчання у формуванні управлінської компетентності фахівців фізичної культури і спорту. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 77. Т. 2, 2021. С. 113–120. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.77-2.21>
2. Поясок Т.Б., Беспарточна О.І., Костенко О.В. Інтерактивний навчальний посібник «Сучасні технології освітнього процесу»: навч. посіб. Кременчуц.нац.ун-т ім. Михайла Остроградського. Кременчук. 2020. 227 с.
3. Бондарева Л.І. Навчальний тренінг як засіб професійної підготовки майбутніх менеджерів організацій в економічних університетах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти академії педагогічних наук України. Київ, 2006. 21 с.
4. Котенко Т.М. Тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки. 2009. Вип. 16 (2). С. 143–147.
5. Новікова Л.М. Тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Павлоград: Максимус-К, 2008. 110 с.
6. Черненко Н.І. Тренінгова форма навчання як невід'ємна складова інноваційного розвитку системи освіти. Педагогічний альманах. ред. кол. В.В. Кузьменко та ін. Херсон: РІПО, 2011. Вип. 12. С. 211–215.
7. Боровик М.В. Методика оцінювання студентів при проведенні тренінгів. Економічний аналіз. 2012. Т. 10 (1). С. 66–69.
8. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 2003. 45 с.

Tabinskaya S. Development of socio-cultural competences through participation in training: study of student interest

The article analyzes the latest scientific research and publications on the use of training technologies in the process of training future specialists in higher education as an effective means of enhancing learning and an integral component of the development of the education system, including guaranteeing program learning outcomes and meeting the standards of higher education.

311 students took part in the sociological research, including: higher education students studying in the specialty 227 Therapy and rehabilitation – 43 (Dnipro State Medical University); 014 Secondary education – 91 (Dnieper State Academy of Physical Culture and Sports); 017 Physical culture and sport – 177 (Dnieper state academy of physical culture and sport). The type of sample is stratified according to the quota-typical principle.

Patterns in the choice of trainings by higher education seekers were revealed, depending on the students' course of study and majors. The results of the research show that not every student of higher education is interested in taking the offered trainings, but we found those topics that are of interest to the largest number of students. Among the proposed training topics, there are none that would not be of interest to any student. Comparing the interests of first-year students of the specified higher education institutions, it can be concluded that trainings aimed at: understanding current events and trends occurring in the world; self-discovery, development of inner harmony and emotional well-being; stimulation of creative potential and self-expression; strengthening psychological stability in a changing socio-cultural environment; the development of autonomy and independence in solving personal and professional tasks interested the largest number of higher education students studying in the 1st year of the specialty 227 Therapy and Rehabilitation at the Dnipro State Medical University.

The results of the research presented in the article are the basis for further development and introduction into the initial process of higher education institutions of a series of training programs on the formation of socio-cultural competences, including value orientations on multiculturalism and tolerance in future specialists of the relevant specialties, depending on the received factual data.

Key words: future specialists in therapy and physical rehabilitation, future specialists in physical culture and sports, sociological survey, sociocultural space.